

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 26 Iuliu.

Noul tarif pentru drumul de fer a intrat în viață de o săptămână, și în acest interval diarele din patrie au comentat folósele lui, și în această comentare unele au relevat motivele politice, cari au fost decisive la punerea în practică a acestei reforme, altele ér au exprimat dorințele, cari se pot lega și și realisá deodată cu această reformă.

Și fără o deosebită comentare din partea diarelor unguresci motivul politic al reformei acesteia se puté afla chiar și de către cel mai simplu muritoriu cu ajutorul tarifului prețului de călătorie. Căci dacă spre pildă dela Sibiu la Brașov pe clasa primă solvesce călătoriu suma de 7 fl., ér până la Pesta tot pe clasa acesta solvesce suma de 8 fl., va se dica o diferență de 1 fl., și un floren v. a., atunci numai motive politice pot esplicá o asemenea disproporțiune între distanță și suma, care are călătoriu se o presteze. Mai vine și impregiurarea, că în direcțiunea spre capitală biletele se dau numai până la Pesta, și dacă cineva are să călătoréscă cu o zonă mai departe, trebuie să stea la Pesta, și de acolo să și scótă bilet pentru direcțiunea, în care are să călătoréscă.

Motivul politic și fără multă comentare este deci destul de bătătoriu la ochi, și folósele practice încă n'au trebuință de o înșirare indeosebi.

Nu cu acestea ne vom ocupa noi la locul acesta, ci cu o altă cestiune sulevată din incidentul reformei la drumul de fer, cu o dorință, care deși generală, în sine și pentru toți de interes, diarele din patrie ni-o prezintă în haina îngustă și înșinorată a patriotismului modern, o au făcut deci numai de interes exclusiv unguresc, după cum fac ele aprópe tóte cestiunile de interes general.

Dorința, de care vorbim aici este împedecarea emigrării secuiilor, și mai cu sémă împedecarea de a emigrá ei în România, căci acesta este pericol și pentru secui, și pericol și pentru statul nostru.

Diarele din patrie ne spun, că secuii emigréză în mase. Unii petrec numai pe timpul lucrului în România, și după terminarea acestuia se reîntorc la cele familiare.

Dacă secuii nu ar emigrá în România, acesta ar fi peritá, și ar urmă grele catastrofe economice, căci tóte lucrurile economice de mai mare importanță acești fii ai patriei noastre le esecutéză pe lângă o plată de batjocură.

Un deosebit soiu al acestor secui provisorii, le-am dice noi, sunt fetele, cari trec în condițiuni

de servitóre, și după o existență démná de compátimit se reîntorc spre a formá elementul proletari lor aici în patria mamă.

Acésta e un pericol pentru țera noastră și tre bue împedecat cu ori ce preț.

Și mai mare perdere suferă statul prin aceea, că emigréză clasa meseriașilor, și rămân în România pentru totdeauna, scădând prin acesta numărul industriașilor din țera.

Diarele din patrie, sulevând acésta cestiune, constată, că aici acasă este pământ în abundență, care póte dá de lucru secuiilor, cari umblă rătăcind prin România. Cu tacsă de 2 fl., dacă se însoțesc 10 ómeni, și se provéd cu carte pentru lucru, póte călătorí o persónă după noul tarif în ori ce parte a țerei, fie ea ori cât de îndepărtată.

O societate înființată spre acest scop ar avé deci datorința a se pune în legătură cu proprietarii mari de pe pustele Ungariei, și a face contracte în numele secuiilor pentru timpul lucrului de vară. Cu chipul acesta bieții secui ar avé ocupațiune sigură, și cu bani puțini ar merge la un loc, unde ar fi asigurați, și nu ar trece în România pentru lucruri numai pe întemplate. În legătură cu aceea, ar veni și statul, și ar împedecă emigrările în afară.

Am díș, că cestiunea sulevată este de interes general, și póte fi exploatată, luându-se în considerare interesele tuturor cetățenilor. Diarele unguresci însă ca dorință specială unguréză o au adus în legătură cu noul tarif pentru calea ferată, și tot ca dorință numai în folosul némului unguresc o recomandă în atențiunea guvernului.

Am luat și noi notiță, și vom urmări desvoltarea cestiunei.

Revista politică.

În ministeriul de iusticie, pre cum se anunță, se lucréză la un nou proiect de lege, referitoriu la pronunțarea înaltei curți față cu alegerile deputaților, asupra cărora se protestéză. Acest proiect nu vine însă pentru prima dată în casa deputaților, el s'a mai adus la ordinea zilei încă în anii precedenți, a fost însă respins cu totul, de o mare majoritate. Se vorbește, că nici acum nu se află mulți, cari se consimtă cu aceste dispozițiuni, dar că ministrul Szilágyi, credincios programului seu, va face tot posibilul, pentru a reuși cu acest proiect și astfelu a dá o nouă armă de întărire iustitiei.

În 5 August a sêrbătorit poporul frances una dintre cele mai memorabile zile, înregistrate în is-

toria acestni popor și în istoria tuturor popórelor. S'au împlinit 100 de ani, decând acest popor consciu de sine, de puterea sa de viață, și consciu de drepturile, de cari trebuie să se bucure omul, a rupt cu legăturile negrului sclavagiu al trecutului și a desfășurat principiile de libertate.

În presara memorabilei zile de 5 August s'a proclamat în metropola europénă egalitatea tuturor francesilor înaintea legilor, libertatea voinții și dreptul, ce l are ađi fie-care cetățén. Aristocrația cea înbelșugată, încătușată, singură cu drepturi, s'a coborît, și bourgesimea, carea nu avea nici un drept, s'a înălțat, echilibrându se astfelu linia de drept a întregului popor.

Și aceste principii umane săménate odată, a fost natural, ca ele să producă ródă și să schimbe fața întregii Europe și fața pământului. Sguduirile sociale și politice, ce s'au succedat în decurs de 100 de ani pentru căștigarea dreptului la diferite popóre, și au schințea în memorabila mișcare, ce s'a întemplat în Francia în 5 August 1789.

Nu trebuie să ne mirăm deci, că ađi tóte popórele culte asistă cu capul descoperit prin reprezentanții lor la festivitățile din Paris, înscenate în memoria epocalului eveniment.

Și Francia, după atâtea desastre politice, cele a îndurat în anii din urmă, apare astăzi mai mândră, căci victoria științifică, artistică și industrială ea o a cucerit și cu ea a cucerit simpatiile tuturor popórelor, prin inaugurarea unei esposițiuni, de cât carea alta nu s'a vêdut și carea numai geniul poporului frances o a putut înscenă.

Tóte popórele luminate și-au trimis reprezentanți să asiste la inaugurarea vechiei Soborne, alături de celebrul colegiu, precum și la conferințele număróselor congrese internaționale științifice.

Și în acésta memorabilă și datorii suntem și noi românii a exprima tributul de recunoștință acelui popor, care a adăpat cu științele sale și a înflăcărât simțul național al matadorilor renascerei naționale din România de ađi, a acelui popor, de pe tribuna căruia nóue românii din monarhia Austro-ungară de atâtea ori ni s'a accentuat îndreptățirea națională în timpurile, în cari trăiam mai strimțorați.

Precum se asigură din cercurile competente din Berlin visita țarului rusesc se va face în decursul lunii lui August. Programul călătoriei nu se scie încă nici acum definitiv și nici locul întâlnirii monarhilor nu e determinat. Unle sciri díe, că Berlinul se va învrednici de visita puternicului țar, ér

FOIȚA.

Copilul de suflet.

— Schiță din viața unui criminalist de N. Ivan —
(Urmare.)

Dița nu avea nume bun în Livezeni, de aceea ea și vindea mărfurile ce le căpăta pentru boscóne de regulă în Livezeni la jupânul Gidali, evreu venit sárântoc în Livezeni, dar acum începea a o dá spre domnie, a umblá mai scuturat, pentru-că se simția mai bine la busunariu și mai cu dare de mână ca odată.

Tocmai când târguia Dița lâna cu Gidali, primariul satului dá preste têrgul lor, și fiind-că de mult i-se șoptia, că jidanul cuprindea lucruri de furat pentru prețuri bagatele — ocasiunea de a dovedí, că Gidali e un om de nimica, îi fú binevenită.

Gidali luat la întrebări și Dița pusă sub pază îi succese a descoperí, că lâna nu e de furat, ci e dela morárésa Saveta — dela móra mărului și drept dovadă i-a arêtat și talerii cei de argint, ólele cele nóue și altele, ce a cumpérat dela Dița și nici Dița nu a negat, că nu ar fi așa, ba ca să scape de tot din încurcală îi descoperí planurile din fir în pêr.

Atâta îi mai trebuia primariului Codrescu ca să audă cu urechile lui, nimicite cele mai frumoșe speranțe ale sale și cu deosebire ale Aglaiei, care iubia

pe Chiorean cu tótă căldura inimei. Primariul Codrescu însă tot om cu sfat, se făcú că nu înțelege din tot lucrul nimica, dete drumul la Dița cu porunca, ca să nu se mai arete prin Livezeni și jidanului o lecțiune meritată, pentru că și face lucru cu țigani, cuprinde avere dela ei, bunul altor ómeni, numai să se îmbogățéscă și cu aceste plécă către casă cătrănit de cele ce auđise și vêduse.

Todore! „Unge carul bine, dá de mâncare boilor cum se cade, și dute de caută sacii să i umplem cu grâu și cu cucuruz, că diminéța plecăm până se crépă ziua la mórá și să vêdi ca sub saci să pui nisce otavă pentru boi ca nu cum-va să fie mult la mórá și să fim siliți se stăm acolo tótă ziua!“

După-ce dete porunca la servitoriu intră în casă, dar nu așa vesel ca altădată, ci părea, că cine scie de ce rău a dat.

Aglaia sária de bucurie în tóte părțile, auđind, că tată-seu merge însuși la mórá, scia ea, că nu merge numai de dragul măcinatului, ci mai are el și alte treburi pe acolo și în veselie ei sári iute în brațele tată-seu și l năpădi cu întrebări: „Ce-mi aduci dela mórá tată? Nu me duci și pe mine tată“. Voiu vedé ce-ți voi aduce, fi pe pace, fú răspunsul pe cât de scurt pe atât de impunătoriu, și mamă sa, care scia, că Codrescu, când vorbește apésat, e cuprins de vre un nêcas, o trase la o parte, și îi dádú să înțelégă, ca să crufe pe tată seu cu rugări și cu întrebări, că de bună sémă ér e cuprins de trebile satului, de dări, cari nu încurg regulat și de drumuri, cari nu

se pot face cum ar vrea el, și ca fără de voie îi scapă pintre dinți: „De ar veni schimbarea aceea odată să mai alerge și altul pentru sat“.

Sórele nu rêsărise încă și în curtea morei dela „valea mărului“ intră un car tras de 6 boi, încercat cu 14 saci de grâu ales și cu cucuruz. Todor mâna boii cu un bici împletit în 8 curele, ér de asupra sacilor, peste nisce fên móle ședea primariul din Livezeni cu piciórele atárnate în spre pământ și când stătú carul în loc, primariul se dete jos în curte, unde l întâmpină morariul și Chiorean cu nisce fețe vesele, din care puteai ceti mulțămire și bucurie. Codrescu nu era așa vesel ca ei, el era de astădată mai posomorit și când se ivi în curte Saveta cu ochii cam înpaingeniți și cu obrađii mai vesteđiți ca cum o scia el și aduse aminte de cele petrecute eri.

La móra mărului, când sosiau ómeni mai de frunte erau óspeții morariului, dar mai cu sémă când venia Codrescu, boii lui erau legați la iesle și stăpânul lor omenit cum se cade. Saveta ura pe Codrescu acum din tótă inima, dar se prefăcú, și deși era cam tăcută de fire, începú la vorbă cu primariul și schimbase multe vorbe unul cu altul, dar nici una din care ar fi putut înțelege, că Codrescu scie de cele ce se petrec în mintea Savetei și în casa morariului.

Todor își scia tréba lui, până ce te învêrți el luá sacii din car, unul câte unul îi duce în mórá, îi dá lui Chiorean și morariului ca să macine grăunțele cum vor scí ei mai bine. Când veni Codrescu în mórá,

altele spun, că numai Postdamul, și altele, că înțel-nirea monarchilor se va face pe pământ străin.

După visita, ce o va face monarchul nostru la Berlin, împărățul german va face o călătorie prin țera și pe la curțile regente din imperiul sen. Acastă călătorie se poate aduce în combinațiune cu convocarea unui consiliu de ministrii, presidat de principele de Bismarck, în care se va conferi și asupra alegerilor viitoare.

Congresul anti sclavismului, ce avea să se țină în zilele trecute în Luzern s'a amânat deocamdată. După împărțirile din Roma, cauza amânării este numărul cel mic al celor însinuați și anume 18 francezi și 5 italieni. Membrii, cari s'au fost însinuat cu teme au desvoltat așa de puțină activitate, încât nu se pot prezenta cu elaboratele lor în fața unui congres. Se presupune, că și diferitele guverne au intervenit, ca să se amâne, împedecând indirect par ciparea la numitul congres.

Cronică din Zarand.

Zarand, 22 Iuliu, 1889.

De ale timpului — Recolta grâului, orđului. — Dela scâlđile din Vața. — Șcôla noastră confesională din loc. — Șcôla din Halmagiu. — O cărcimă în șcôla din Bicușci.

Timpul până la Sântul Ilie — prorocul — a fost schimbăcios în părțile aceste, a ploat de ajuns, căldura încă nu a lipsit. Dela Sântul Ilie avem timp senin și plăcut. Cucuruzul în întreg Zarandul s'a desvoltat bine, chiar și pe malurile Crișului, cât nu a fost spălat de apă, s'a intrămat. Cu secerișul grâului de toamnă, al orđului și al alacului au gâtat ômenii. Rocolta, las că și în alți ani pe aici nu este abundanță — a fost de tot slabă, abia își scot ômenii sâmența. Au început ômenii a îmblăți, fiind constrinși a plăti contribuțiunea, aruncurile, și câte li se mai cer.

Grâul s'a scumpit, măsura à 30 litre — curat — s'a vândut în piața Bradului cu 2 fl. 05 cr. până la 2 fl. 10 cr. Cucuruzul, măsura se vinde cu 1 fl. 40 cr. Tôtă speranța ômenilor le este în cucuruz, precum și în pome, în prune cu deosebire, pe unde nu a ajuns pétra.

Fân e puțin. Otava nu promite mult. Ovșul și grâul de primăvară se desvôltă bine.

De vre-o 12 zile sum la Vața de jos la scaldă. Deja îmi gâtesc calabalicul spre a me reintôrce acasă — fiind recreat în câtva. Trebuie să notez, că sum dintre cei ce caută scâlđile numai constrins, și nu din lusc.

Altecum cine caută sc. lădă din Vața — în genere — nu o caută pentru a află petrecere, dans, musică, și ce mai știu eu, câte se află pe la alte scâlđi de renume.

La Vața vin ômeni mai mult sau mai puțin morboși, cari și caută repararea sănătății sdruncinate.

Vața e o comună mică română, aparține diecesei Aradului. Ca loc de cură abia este cunoscută decât în comitatul Hunedóra și cele învecinate. Isvôrele sunt escelente, dar schimbarea prea désă a proprietarilor a adus cu sine neglijarea scaldei. Deja scâlđile sunt proprietatea unui vienez, și sunt esarândate. Elementul chemic predominitor al isvorului este sulfurul.

Temperatura apoi este + 33—35 °C. Parc frumos de tei, loc de plimbare, cuină escelentă află omul la Vața, și pe lângă aceea linisce.

rôtele erau amândouă pornite și pre un scoreț curgea faină de grâu pe celalalt cea de cucuruz.

Codrescu nu era omul, care să dea cu bâta în baltă, lui îi trebuia un prilejiu ca să pôtă vorbi în 4 ochi cu Chiorean și acelea el le combinase înainte de ce plecase de acasă.

În apropierea morii, Codrescu avea un loc pe care îl stricase valea, ce curgea pe acolo și Codrescu afla de cu cale să vadă locul, mōra era bine pornită, morariul om de cinste și de încredere, și Chioreanul putea să-l înșotescă pân la loc cu învoirea morariului. Chioreanul era bucuros de ocaziunea de a vorbi cu primariul, morariul și mai bucuros ca el, și până bați în palme porniră amândoi spre vale în jos.

Abia se depărțară câți-va pași și primariul începă a vorbi cu Chiorean, ca cu copilul lui: „Se apropie timpul, dragul meu, ca să ți cugeți serios, dacă doresci și dta precum doresc eu, doresce Aglaia, doresce chiar și D-đeu, care binecuvântă înșotirea ômenilor, ce se iubesc și stiméză împrumutat, se faci pasul acela, ce trebuie să-l faci tot omul, care simte în sine puterea și tăria de a ferici o familie, de ai fi apărătoriu, mângăitoriu și sprijinitoriu în necasuri și de a te bucură având casă și masă, și dacă esti hotărit spre acastă, cred că ori ce amânare ar fi numai păgubicioasă“.

(Va urma.)

Când s'a descoperit isvôrele, când a început a se folosi ca scâlđi, este necunoscut. Că sunt vechi scâlđile nu mai suferă îndoală. Tradițiunea în popor, ne spune, că de pe timpul turcilor au început a se folosi isvôrele. Este lucru de mirare, că érna, ori cât de mare ar căde néua, ea se topește momentan pe suprafața locului, unde isbucnesc isvôrele din pământ. Acastă împregiurare a trebuit să atragă atențiunea ômenilor, pe lângă aceea, apa își păstrează temperatura și érna.

Se vorbește, că o femeie, ce pătimea de durere de piciore, folosind isvorul într'o primăvară s'a vindecă, și astfel s'a atras atențiunea ômenilor, asupra puterii vindecătore a apei. O altă versiune este, că vênându-se tōmna târđiu după porci sêlbatici, au dat vênătorii de porci, tăvălindu se în morastină — unde apa era foarte caldă. — Isvorul a fost dat după spusa ômenilor prima dată în arêndă cu 2 fl. v. a. astăđi se suie preste 2000 fl. v. a.

Locuitorii în comună sunt sêraci, și durere, acastă sêracie provine de acolo, că în zilele de lucru încă affi plină casa jidanului.

Preotul nu locuesce în comună, și precum se vede puțin se intereséză de popor. Șcôla — edificiul — este necorêspundătoriu.

Nota bene, în acastă șcôlă vin pruncii din 5 comune, cari plătesc învățatoriul cu 350 fl. v. a. Precum mi se spune s'au adunat material de edificat, s'a făcut repartițiune între comune, pentru acoperirea speselor de edificare, s'au scos și din parale, și totuși nu se începe edificarea șcôlei. Causa trăgănării este directorul școlariu, și protopresbiterul, căci nu se intereséză absolut de loc de edificarea nōuei șcôle. De altă parte apoi — pe baza informațiunilor ce am — se lucră din resputeri ca să se facă în Vața șcôlă comună, și încă ce e mai mult, cu materialul și banii adunați pentru șcôla confesională. Ar fi de dorit ca cel puțin în ôra a 12 să întrevină părintele protopresbiter al tractului, ca nu să se trezescă și în Vața ca și în Halmagiu înaintea ochilor cu șcôlă comună. Tôtă responsabilitatea va căde asupra șefului tractual, carele nu cred să nu aibă cunoscință despre planul contrariilor nostri.

Cercetând comunele din apropiere, cari aparțin tractului Halmagiu, cu durere o spun, am esperiat, că cauza școlară este foarte slab îmbrățișată din partea direcțiunilor școlare și a celorlalți factori competenți.

Convenind cu învățatorii mi se tânguiră, că nu li se încasséză salariile cu anii, și trebuie înșiși să alerge când pe la notariul când pe la pretorele, ca să li se scôtă salariile, fiind-că sunt induse în spe seculului și se scot prin organele administrative comunale. Pe asta cale nu vom progresă, dacă în vêtătoriu cu anul nu capetă o para chiôră, cum se aștepti ca el să și facă datoria? Apoi să nu te miri, că inspectorul regesc de șcôle s'a exprimat foarte defavorabil, despre șcôlele ce aparțin tractului Halmagiu.

La șcôla centrală din Halmagiu s'a pensionat învățatoriul N. I. dela clasa a III și a IV normală.

Acest învățatoriul se plătesce din fondul gimnasia din Brad. Până acum nu am cetit să se fi luat vre o dispozițiune pentru întregire. De dorit ar fi ca acel post să se ocupe cu un individ apt, carele să aibă atragere cătră șcôlă, și acastă din motive ponderose.

Mulți dintre tinerii, cari studiază la șcôla centrală din Halmagiu, merg la gimnasiul din Brad, și cel puțin pe venitoriu să mergă tinerii bine pregătiți. De altă parte căpătându-se la șcôla din Halmagiu un învățatori apt, tinerii din loc și jur nu ar mai cercetă șcôla maghiară, carea nu ar puté să subsiste, și nu se puté înființă, dacă fruntașii nostri ar fi fost puțin mai zeloși, și ar mai fi slăbit din dragoste pe cei câți-va maghiari din Halmagiu. Interesul tractului Halmagiu, interesul gimnasiului din Brad este, ca în Halmagiu să vină un învățatori apt.

Atrag prin acastă atențiunea Venerabilului Consistoriu din Arad, asupra întregirii postului de învățatori din Halmagiu.

Jidovii nu ne slăbesc din dragoste, vin potop, potop pe capul nostru, și se aședă și prin comunele de munte. În comuna Bucuresci — precum sum bine informat — jidovul Feigenbaum a făcut din șcôla frumôsă, cărcimă. Nu știu, dacă mai există acolo epitropi și director școlariu, și dacă s'a făcut prin cineva arêtare la oficiul ppresbiteral? Ori dōră epitropii au esarândat șcôla? Atrag atențiunea oficiului ppresc al Zarandului, asupra casului destul de rușinătoriu, și sperez, că cei culpabili vor fi trași la răspundere.

Correspondentul.

Originea sêrbătorilor.

(Începere.)

După timpurile Apostolilor creștini țineau mereu acastă ăi: ei conveniau în acastă ăi, se rugau, esplicau și ascultau s. scriptură, se împărțiau de s. taine, și erau cu băgare de sêmă la tôte ce să țineau de datorințele cătră religiunea lor:

„În ziua acastă, care altcum se numesce Dumineca, conveniam toți, cari trăiam sau în orașe sau în sate, la un loc anumit“ (Iustin Mart. apol. 2). Ce a lucrat el aci, ne arată el precum vom vedea mai la vale. Acastă fără îndoială a înțeles și Pliniu, când a raportat el împărățului Traian despre creștini dicend: „*Creștinii sunt astfel de ômeni, cari convin într'o ăi satorită — stato die — pentru de a veneră pe Christos*“; prin ce Pliniu după tôtă probabilitatea n'a înțeles altă ăi, decât Dumineca. Căci deși ei sigur conveniau și în alte ăile, totuși el accentuéză numai acastă ăi: ori pentru-că creștinii, pe cari i-a examinat și sciricit el, nu i-a spus și despre celelalte conveniri ale lor, ori pentru-că acastă a fost convenirea lor cea mai însemnată și sêrbătorească. Fiind-că pe atunci erau creștinii persecutați în modul cel mai crud, ei conveniau foarte de dimineță înainte de a se face ăiua, precum raportéză Pliniu: împărățului: „*ei convin dimineță înainte de răsăritul sôrelui, și cântă în onôrea lui Christos cântări de dimineță*“. De aceea și Tertullian face așa de des amintire despre convenirile lor nocturne: „La casul, că femeea vêduvă s'ar mărita după un bărbat păgân, atunci acesta de sigur pe lângă alte supărări, nu-i va dá nōptea pace, ca să nu se pôtă (femea) sculă și să mergă la convenirile lor nocturne“ (Tertull. despre femea căsătorită ad uxor. c. 4). Apoi ăice cătră Fabio: „că chiar să vină o persecutare și să nu-și pôtă sêrbă publice și solemnel Dumineca, atunci totuși nōptea ar avé destulă lumină etc“. Acestea tocmai a oferit adversarilor ocaziunea și preteceste, ca necontenit să-i injure și denunțe. Acel păgân la Minutius Felix (un apologet creștinesc din prima jumătate a secl. III; a scris o apologie ingenioasă pentru religiunea creștină în formă de dialog intitulată Octavius în care Caecilius jōcă rola păgânului, Octavius a apologetului creștin, și Minutius singur a judecatoriului), se ride de convenirile lor nocturne numindu-i *laterosam et lucifugam nationem* — un popor misterios și fugătoriu de lumină“. Ba Celsus înfruntă: „că creștinii ar avea unghiuri secrete și ascundetore, în cari convin ei“. La ce Origen (adv. Cels.) răspunde: „că dacă ar fi așa, atunci ei atunci acastă numai lor ar avea de mulțamit, pentru-că nu voesc să le concedă, ca cultul lor dđeesc să și-l facă publice. Doctrina creștină este cu mult mai chiară și evidentă și mai binecunoscută în lume, ca sistemele și sentințele filosofilor lor celor mai buni. Dacă sunt unele misterii în religiunea creștină, cari nu se pot înțelege de loc de fiecine, apoi și în filosofile lor sunt atari usuat și profesate.“

Dar pentru-ca să me întorc la cele mai de înainte: ei (creștinii) priviau ăilele domnului ca nisce ăile, cari sunt a se petrece în cea mai mare bucurie, de câte ori se sêrbau ele în amintirea învierii lui Christos, încungiurând în acele ăile tôte, prin ce s'ar fi putut cauza întristare și îngrigire. Postul cu tot adinsul a fost oprit în acele ăile, ținându-l după Tertull. (la epistola cătră Filimon) cu totul neadmisibil. A fost o sentință prea aspră, care a enunțat-o Ignatie Anti-oehianul (sau altul nu-mi aduc aminte de loc, la care părinte bis. cu auctoritate, am cetit-o) că *cine postesc în ziua Domnului este un ucidețoriu al lui Dumnezeu*. Fie că acastă sentință este prea exagerată, totuși sigur este, că creștinii cei dintăiu n'au postit nici când în Dumineci, nici chiar în Duminecele din paresimi. Ba montanisti pe lângă tôtă adoraerea lor cea mare pentru posturi și pentru chinuirea și restringerea cărnii, totuși în sabbatul Domnului s'au abștinut dela post.

Îndată-ce Constantin cel mare trecu la biserica drept-credincioasă, grija lui cea dintăiu și mai principală a fost pentru ăiua Domnului. El ordonă, ca tôte persônele fie ele de ori-ce rang să o sêrbeze cu sfințenie; el o făcă pentru toți ômerii de ăi pentru repaus, pentru ca în aceea ăi să se ocupe numai cu venerarea Domnului, sau pentru că în aceea ăi să se pôtă tot mai mult îndeletnici în învățatura creștină și astfel întrêga lor vieță să o petrecă după prescripțiile și disciplinele biserice. Ceea-ce însă privia armata sa, care totuși mai adera infamului păgânism, apoi acesteia i-a ordonat, ca în ăile de Dumineci să mergă afară la câmp, și acolo să și facă rugăciunile sale cătră Dđeu. Éră pentru-ca să nu pôtă avé care-va pretecest, că nu și-a știut datorința, și că cum să și facă aceea rugăciune, așa compusesse el singur o rugăciune scurtă, care a dat-o armatei cu porunca, ca aceea să o reciteze în fie-care Duminecă. Tare se îngrija acest mare împărat, ca să nu se profaneze acastă ăi de cătră amicii și inimicii creștinismului (Eusebiu vieța lui Const. c. 18, 19, 20.)

Mai departe așa ordonă acesta (Cod. Inst. 3 tit. 12 de feriis), să nu se țină nici o judecată în ăiua aceea, nici să se primescă incuse de cătră judecatori, afară la vre-un cas de caritate și grație s. e. eliberarea unui sclav de sub servitute etc., ceea-ce s'ar mai admite. Apoi nici unui judecatori nu-i era permis a ascultă părți litigante sau a primi procese, pe lângă mari pedepse pentru aceia, cari vor lucra în contră (Cod. Theod. lib. 2. tit. 8. de feriis).

Teodosiu cel mare aprobă la an. 386 o lege, care a fost decretat-o el deja cu mult înainte, în virtutea căreia se înțredicea tôte jocurile publice, cari se obiceuiau în ăile de Dumineci, pentru ca nu cumva să se confundeze cultul dđeesc cu solemnitățile profane (loc. citat leg. Dumineca). Acastă lege o aprobă și amplifică câți-va ani mai apoi Teodosiu cel tinăr, ordonând ca în Dumineci (și în sêrbătorile indicate în acel decret) nu numai creștinilor, ci și jidovilor și păgânilor li se interđice a frecuentă comedii, și tôte teatrale să se închidă. Și fiind-că se putea înțempla, ca cu Duminecele să

coincida și aniversările de naștere și onomastică a împăraților, așa ordonă el (Teod cel tiner), ca în cazul acesta toate solemnitățile împărătești să nu se facă în aceeași zi, pentru ca prin aceasta să demonstreze poporului, că el preferă venerarea lui Dumnezeu față de Maiestatea Sa proprie.

„Folia diecesană“.

B. Biro-Herendescianul,
preot. ort. român.

Convocare.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul III Deva, prin aceasta se convoca în opidul Huniedóra pe zilele dela 6/18—8/20 August a. c. în localitatea ce se va designa în fața locului.

La acesta sunt invitați toți membrii reuniunii districtuale precum și alți amici ai școlii iubitori de progres.

Programa.

1. Duminecă în 6/18 August asistarea membrilor la celebrarea cultului divin în biserica parohială gr. or. din loc; după terminarea serviciului divin participarea în corpore la adunarea generală a despărțământului VI al asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

2. Deschiderea adunării generale a reuniunii după amăzi la 6 ore în localitatea ce se va designa.

3. Constatarea membrilor prezenți prin birou.

4. Raportul anual al comitetului central despre activitatea sa, care va cuprinde în sine și raportul cassariului și al bibliotecariului.

5. Alegerea comisiunilor pentru censurarea raportului, revisiunea și examinarea rațiociniilor, și a proiectului de buget pe anul viitoriu, precum și încasarea tacselor.

6. Citirea disertațiilor.

7. Discușiunea asupra temelor stabilite din partea comitetului central și aprobate de Venerabilul consistoriu archidieceșan în ordinea următoare:

a) Observatu s'a dela introducerea normativului școlarilor vre o dispozițiune a lui, la a cărei executare întâmpinăm greutăți, cari nu se pot delatura, și anume care sunt dispozițiile de natura această; în cazul acesta ce modificări ar fi să se facă la o eventuală revisiune a acestui normativ.

b) Învățământul intuitiv în școala poporală, tractat de Petru Hadan.

c) Religiozitatea în școala poporală, tractat de Nechita Luculețiu.

d) Cetirea, prelegere practică de N. Sânzian.

e) Computul Nrii 1—100, prelegere practică de Ioan Branga.

f) O prelegere practică din Limba maghiară de George Joandrea eventual Ioanichiu Ungur.

g) Istoria naturală, prelegere practică din Zoologie (manifere și păsări de Ioan Fleșeriu.

8. Raportul comisiunilor esmise.

9. Constituirea din nou a reuniunii pe un period de trei ani prin alegerea comitetului și a oficialilor sei.

10. Propuneri eventuale.

11. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului.

12. Închiderea adunării prin presidiu.

Domnii protopresbiteri aparținători acestei reuniuni districtuale vor binevoi a publica acest convocatoriu în tracturile respective prin un cerculariu separat.

Deva, 23 Iuliu (4 August) 1889.

Ioan Papiu,
preș.

Georgiu Gila
secret.

Varietăți.

* (Personal) Preasfântia Sa dl episcop al Caransebeșului N. Popea cu trenul de Marți dimineața a sosit aici.

* (Dela Curte.) Majestatea Sa monarchul a sosit din Ischl la Viena. Călătoria Maj. Sale la Berlin se va face în 11 l. c. n. cu un tren separat al curții preste Dresda. Maj. Sa călătorește dimpreună cu principele Francisc Ferdinand de Austria Este. În suita Maj. Sale se vor afla ministrii casei imperiale și ministrul de externe Kalnoky, șeful de secțiune Szögyeny, secretarul curții Windenbruck, adjutanții generali etc. Monarchul va petrece până Joi în Berlin și în aceeași zi se va întorce preste Praga și Budweis la Ischl, unde își va serba ziua nașterii în cerc restrins familiar. În 20 l. c. sosesc monarchul în Viena pentru a saluta în capitala monarhiei pe șahul Persiei, care la întorcerea lui din Paris va rămâne două zile în Viena.

* Majestatea Sa monarchul a permis, ca Bar. Pino, consilieriu intim și president al Bucovinei, să primască și să poarte ordinul rusesc al s. Anna cl. I.

* (Archiducele Albrecht.) Alteța Sa archiducele Albrecht la întorcere spre Viena a fost primit cu mari ovațiuni la stațiunea căii ferate din Piski. La Arad a eșit spre întâmpinarea Alteții Sale

Preasfântul episcop Ioan Mețian, și căpeteniile civile și militare.

* Eminentă Sa I. P. S. metropolit al Bucovinei și Dalmației Dr. Silvestru Morariu a plecat în 24 Iuliu la Cosciua (lângă Banița moldovănească), unde va petrece 4 săptămâni, serie „R. Politică.“

* (Cas de mörte) Comandantul Boemiei, F. Z. M. Philippovici a murit în urma unui atac de apoplexie.

* (Artisti români decorați.) Afară de artistii români Mircea și Grigorescu, cari au fost decorați la espositia din Paris pentru opurile lor de pictură, a mai fost decorat și tinerul pictor Costantin Pascal, ale cărui opere au fost mult apreciate.

* (Esamen.) După cum ni se scrie din Anvers (Antwerpen) junele Nicolau Dima, fiul dlui profesor dela gimnasiul nostru din Brașov, Pantelimon Dima, a depus cu mare distincțiune „grande distinction“ — esamenul la academia comercială de acolo.

Eminentul june, după ce a depus cu succes toate esamenele prin școlile medii, ca primul eminent, a obținut un stipendiu dela Societatea „Transilvania“ pentru perfecționare în științele comerciale.

Felicităm pe junele eminent, căruia îi dorim succes strălucit și în viața practică.

* (Pod nou preste Mureș.) Precum se scrie din Deva, ministrul de comunicațiune a aprobat hotărârea reprezentanții comitatense pentru construirea unui pod preste Mureș la Soimușul-mureșan. Lucrările se vor și începe în curând!

* (Regularea porților de fer.) Pe la mijlocul lunii lui August se vor începe lucrările pentru regularea porților de fer. Ministrul de comerț Baross a și luat toate măsurile spre scopul acesta.

* (Nenorocire la exercițiile cavaleriei.) Din Budapesta se comunică: La un atac, cel făcând regimentul de husari Nr. 13 înaintea inspectorului de cavalerie, principelui Croy, s'au poticnit mai mulți cai din front și au căzut. Întreg regimentul a trecut preste ei. Mai mulți soldați au rămas grav răniți, unii au murit, 70 de cai nu se mai pot folosi.

* (Scăderea intereselor) Ministrul ungar de comunicațiune s'a adresat la bursa din Budapesta spre a și da părerea în privința reducerii intereselor legale dela 6 la 5%. Bursa a răspuns, că reducerea e de dorit, dar nu e timpul potrivit. Același răspuns l'a dat și camera comercială și reuniunea industrială a țerei.

* (Frecvența și clasificarea la gimnasiul c. r. din Rădăuț.) La acest institut au fost la finea anului școlar expirat 225 de elevi publici și 7 privațiști. Dintre aceștia au fost 58 români, 64 evrei, 57 germani, 23 poloni, 19 rușeni, 2 armeni, 1 rus și 1 bohem. Cu eminentă fură clasificați 16, cu I 137, cu II 25 și cu III 7. Reparați au 39 și neclasificați a rămas din cauza bolii 1. R. P.

* (Congresul antropologic.) Adunarea comună a societăților antropologice din Berlin și Viena s'a deschis în săptămâna trecută de către ministrul de culte austriac Gautsch. La acest congres participă o mulțime de celebrități și obiectele dezbătute sunt de cea mai mare valoare.

* (Facultatea de medicină din Viena.) Semestrul de vară la această facultate s'a încheiat în săptămâna trecută. Numărul ascultătorilor a fost și în anul acesta foarte considerabil. Cu deosebire s'au supus mulți la rigorosul prim, încât a fost necesitate, ca să funcționeze tot câte două comisiuni înaintea și după prânz. Profesorii s'au retras în provincie, câți-va s'au dus la Paris să cerceteze espositia și să asiste la congresele internaționale.

* (Cea mai veche carte românească tipărită.) Pe spesele arhierului Dr. Gerasim Timuș Pitiștean, decan al facultății teologice din Bucuresci, s'a retipărit „Tetravanghelul“ diaconului Coresi. Prefața la această carte, care cuprinde 232 de pagini, a lucrat o dl Costantin Erbicean, profesor la seminariul central din Bucuresci. Dl B. P. Hajdău ne spune, că tipărișurile au început în limba românească în anul 1577, ér dl Erbicean argumentează, că începutul s'au făcut în anul 1560. Frangmente din Tetravanghel au fost până acuma cunoscute numai din anelele răposatului Timoteiu Cipariu și din un lexicon lucrat de răposatul profesor G. Seulescu la „Tetravanghel“ și publicat în Buciumul român de Teodor Codrescu

Tetravanghelul deplin s'a aflat prin întâmplarea următoare: în vara anului 1888 arhierul Dr. Gerasim Timuș profesorul Costantin Erbicean și Dr. Mironescu, făcând o excursiune la mănăstirea „Cioclanul“ din județul Buzău, au descoperit între alte manuscrise și această prețioasă scriere a lui Coresi. R. Politică.

* Concertele capelei române din Ploesci, Dobrică, despre care am luat notiță în numărul premergătoriu a cucerit publicul Sibian. Marți seara grădina cea mare dela hotelul „Habermann“ era așa de plină de public, încât mulți au fost nevoiți să stea în picioare. Era în adevăr pentru noi românii lucru în-cântătoriu să vezi pe oficerii stând în picioare la podiul unde cântau lăutarii. De astădată a eselat cu deosebire Pădurean, care formal a fermecat publicul cu viora sa. După programul, ce l'au avut musicanții, erau să plece Mercuri dimineața. În urma stăruințelor oficerilor dela husari însă au trebuit să mai dea un concert Mercuri seara în restaurațiunea „Popovici“. Îmbulzela și a seara a fost foarte mare.

* Espositia francesă e cercetată de public numeros, a cărui sumă în timpul din urmă n'a scăzut sub cifra de 220,000 persoane. Șahul Persiei a suferit turnul Eiffel și a rămas tare impresionat. Înaintea șahului suise acest turn uriaș secretariul seu Vladica. La festivitatea dată în onoarea șahului au luat parte preste 300,000 persoane.

* (Industria de pasageri în Helveția) În Helveția se află 1000 de hoteluri cu 58,000 paturi. Venitele acestor hoteluri se urcă la 42,400,000 franci, așa dară mai mult decât face bugetul țerei.

* (Mătasă artificială.) Francesul Chardonnet era de convingerea, că proprietățile caracteristice ale mătasei, precum egalitatea în grosime a firelor, caracterul optice al acestora, cum ar fi splendoarea etc., nu pot fi decât efectul unor fluidități. După multă stăruință lui i a succedat a afla o soluțiune de colodiu, cu ajutorul căreia scie să producă o materie pe deplin egală cu mătasa. La espositia din Paris se află deja aspuse câte-va modele de astfelu de mătasa artificială, care în privința frumuseții intru nimic na stă îndărătul mătasei naturale.

* (Supuși austriaci și ungari în Germania.) În 1885 se aflau în Germania 156,762 supuși austro-ungari, dintre cari 152,400 din Austria și 4722 din Ungaria. În 1871 se aflau în Germania numai 75,702 supuși austro-ungari, astăzi însă se află în Germania vre-o 200,000 supuși austro-ungari. Din datele statistice se vede, că numărul emigrațiilor din Austro-Ungaria în Germania este de 2 ori așa de mare, ca al celor din Germania în Austro-Ungaria.

* (Mitrăliose.) Ministrul de resbel al monarhiei Austro Ungariei a arătat membrilor nelegatiunei, cu ocaziunea discutării bugetelor militare, un model de mitralioasă Maxim, care se va întrebuința ca piesă de pozițiune. Mitrăliosa această are o singură țevă, așezată pe treped. Pentru a încălzi țevă, țeva este cuprinsă într'un tub de alamă plin cu apă; pôte se trage 600 de focuri pe minut și funcționează cu ajutorul unui singur om.

MONITOR.

29

Calendarul săptămânii

30 Iuliu — 5 August.

30 Duminecă: Sila, Siluan, Criscent, Epenetos, Andronic, Iulita. 31 Luni: Eudochim, Iosif din Arimatea. 1 August, Marți: Scôterea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, Pomenirea SS. șapte mucenici: Macavei, Avim, Antoniu, Guria, Eosevona, Achim, Marcel, a maicei lor Solomon și a învățătorului lor Eleazar, Leontin, Attu, Alesandru, Chindeu, Minsiteu, Chiriac, Mineu, Catun, Eocleu, Chiric, Teodor, Polioct, Mini, Mineu. 2 Mercuri: Stefan, Macsim, Dada, Chindilian, Foca, Iustinian. 3 Joi: Dalmat, Faust, Isachie, Stefan, Ioan, Salomia. 4 Vineri: Șapte coconi din Efes: Macsimilian, Ecsacustodian, Iamolich, Martinian, Dionisiu, Ioan și Constantin, Eodochia, Tatui, Cosma. 5 Sâmbătă: Eusigniu, Catidiu, Catidian, Noina, Solev și Fabiu.

Rituale bisericesti.

Dumineca din 30 Iuliu, a IX-a după Rusalii. Octoich și Mineiu. Tonul al 8-lea. La Utrenia Evangelia Inverii a 9-a.

Loterie.

Mercuri în 7 August 1889.

Brünn: 55 18 36 26 85

Bursa de Viena și Pesta.

Din 6 August 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	95.—	100.20
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer		
oriental ung.	112.60	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	99.75	100.—
Obligațiuni de credit austr.	306.65	306.80
Sorți de regularea Tisei	127.25	127.25
Obligațiuni urbariale ung.	104.80	104.75
Galbin	5.68	5.64
Napoleon	9.59 1/2	9.51
100 marce nemțesci	58.52 1/2	58.65
London pe (poliță de trei luni)	109.70	110.90

Nr. 529.

[106] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu, clasa I dela scôla elementară gr. or. română din Sighișoara, se escrie concurs cu termin 6/18 August a. c. Emolumentele împreunate cu acest, post sunt:

I. Salariu anual de 300 fl. v. a. și adevă:

a) din cassa alodială în rate lunare decursive 206 fl. v. a;

b) din repartitiune dela popor 74 fl. v. a.;

c) lemnele necesare de foc compute cu 20 fl. v. a.

II. Diurne pentru participarea la ședințele reuniunii învățătoresci districtuale, și despărțimintele tractuale 5 fl. v. a.

III. Quartir gratuit în edificiul scôlei.

Învățătoriu ales prelângă prestarea instrucțiunii prăscrișă de „Normativul școlar”, va avé se țină în duminecile și sârbătorile de preste an strană în biserică prelângă cantorele în mod perondatoriu cu ceialalți doi învățători.

Dela concurenți se cere, ca până la espiarea concursului se se prezenteze în vre o duminecă sau sârbătoare în biserică din loc, spre a și arăta desteritatea și în cântările bisericesci, și a se face cunoscuți poporului.

Doritorii de a ocupă acest post învățătoresc, au a și înaintă cererile concursuale instruite conform legilor în vigôre la oficiul protopresbiteral subscris până la terminul susindicat. Sighișoara, 10 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei.

In conțelegere cu comitetul parochial concurent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 341

[107] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scôlele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate, apartinătoare tractului protopresbiteral al Mercurei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare și anume:

1. *Apoldul inferior*, trei posturi de învățători. Pentru învățătoriu diriginte cu salariu de fl. 300, quartir natural în edificiul scôlei și 2 stângini de lemne de foc. Pentru fie care dintre ceialalți învățători câte fl. 200 salariu.

2. Brosceni, un post cu salariu de fl. 200.

3. *Cinadie*, un post cu salariu anual:

a) Dela 130—140 familii câte o ferdelă cucuruz sfârmit,

b) câte o ȕi de lucru cu palmele dela fie-care familie, sau 20 cr. în bani;

c) Folosirea a 7 jugere 333⁰ pământ fânaș, precum și grădina școlară în mărime de 350⁰.

Învățătoriu respectiv e îndatorat a și plăti contribuțiunea la fondul de pensiune al statului cu fl. 12, precum și darea obvenindă pentru pământul ce-l folosește.

Reflectanții la vreunul din aceste posturi, au a și așterne petițiunile lor instruite în înțelesul legii, subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul susnumit.

Mercurea, în 24 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

I. Droc,
protp.

Nr. 358/889.

[111] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la scôlele române gr. ort. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs

cu terminul de 30 de zile dela prima publicare.

1. *Almășel*, cu salariu anual 150 fl. quartir și lemne.

2. *Almaș-Seliște*, cu salariu de 95 fl. v. a. în bani, bucate în valôre de 45 fl. și lemne de foc în valôre de 20 fl., care tôte compute la olaltă fac 160 fl. v. a.

3. *Brădășel*, cu salariu anual de 200 fl. în bani, quartir în edificiul scôlei, folosința unei grădini de legumi în mărime de 450⁰ stângini și lemne de foc după trebuință.

4. *Brășeu*, cu salariu anual în bani 120 fl. și lemnele de foc în preț de 10 fl. Aci se cere dela învățătoriu se cunoscă tipicul și cântările bisericesci, fiind îndatorat se țină și strană în zile de Dumineci și sârbatori.

5. *Cărmăzenesti*, cu filia *Boiul de jos*, cu salariu de 100 fl. în bani, quartir în edificiul scôlei și lemne de foc.

6. *Furcșoara*, cu lăfă anuală de 150 fl., quartir, lemne de foc, și grădina de legumi.

7. *Gialacuta* cu filia *Căbesti*, cu salariu de 150 fl. quartir, folosința grădinei școlare și 3 stângini de lemne.

8. *Godinesti*, cu salariu anual 100 fl. în bani, și bucate 50 măsuri mari = 50 fl. quartir și lemne de foc; învățătoriu are se cunoscă bine tipicul și cântările bisericesci.

9. *Micănesti*, cu salariu de 150 fl. quartir și lemne.

10. *Târnava*, cu salariu de 200 fl., quartir, folosirea a două grădini și lemne de foc.

11. *Visca* cu *Fueș-Băgara* și *Lungșoara*, cu emolumentele următoare:

a) dela comuna Visca 85 fl. în bani, 85 ferdele la 16 cupe, $\frac{1}{2}$ grâu și $\frac{1}{2}$ cucuruz; 3 ferdele fasole; 4 stângini de lemne, quartir în edificiul scôlei și folosirea a două grădini;

b) dela Fueș-Băgara 50 fl. în bani, și 30 ferdele cucuruz;

c) dela Lungșoara 20 fl. în bani și 20 ferdele de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu și $\frac{1}{2}$ cucuruz.

Tôte aceste compute în bani dau un salariu anual de 300 fl. v. a.

12. *Vorfa* cu filia *Valea Lungă*, cu salariu de 200 fl., quartir în edificiul scôlei, 5 stângini lemne de foc, din care se se încaldescă și scôla, și grădina pentru legumi.

13. *Zam* cu filia *Tămășesti*, cu salariu anual de 150 fl. în bani, éra în naturalii: 63 măsuri cucuruz la 1 fl. și 15 măsuri grâu la 1 fl. 20 cr. 6 stângini lemne la 6 fl. la olaltă compute și aceste în bani dau suma de 269 fl., quartir în edificiul scôlei și grădina pentru legumi.

Reflectanții la acest post având de a sêvêrși și funcțiunile cantorale, trebuie se cunoscă bine tipicul și cântările bisericesci.

Doritorii de a ocupă vre unul din aceste posturi au a și așterne suplicele de concurs instruite în sensul legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tractului Iliei, în conțele cu comitetele parochiale concurent.

M. Ilia, la 20 Iuliu, 1889.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

[109]

1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc de cl. I din comuna bis. Sânpetru prin demisiunea învățătorului Ioan Brenciu din 30 Iunie a. c., prin această se escrie concurs în termin de 30 zile dela prima publicare cu următorul salariu anual de 300 fl., în care se cuprinde: 1. din cassa alodială bani gata 187 fl. 50 cr. 2. Didactrul școlarilor. 3. Venitul dela fânaș. 4. Dreptul de pășunat pentru 4 boi. 5. Un strat de verze. 6. Quartir cu bucătărie, pifniță, grajd pentru vite, grădina cu pomi și legumă (care acestea se imparte cu învățătoriu din cl. a II)

Concurenții au a și așterne supli-

plicele lor cu documentele recerute în lege la Preaon. oficiu ppsc., deosebit concurentele, care voesce a concură are a se înfățișa în ori ce Duminecă sau sârbătoare în biserică spre înfățișarea cântărilor sale înaintea poporului, deore-ce are se ocupe și cantoria în a două săptămână, Duminecile, sârbătorile, cât și zilele de lucru, pentru care serviciu i și va primi plata sa îndatinată.

Sânpetru, în 9 Iuliu 1889.

Comitetul parochial.

A. Inatye, **Ioan Bârsan,**
not. președinte.

Nr. 285

[108] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôlele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu terminul până la 20 August a. c. st. v.

1. *Fintoag*, cu salariu de 200 fl., solvind în 4 rate treilunari anticipate, quartir liber și 8⁰ lemne.

2. *Lăpușnic*, cu salariu de 150 fl. solvind în 4 rate treilunari anticipate, quartir liber și 25 caré de lemne.

3. *Stâncesti Ohaba*, cu salariu de 130 fl. și adevă: în bani 120 fl., folosirea a două grădini 10 fl., quartir liber și 8⁰ lemne.

4. *Tissa*, cu salariu de 214 fl. și adevă: a) în bani 110 fl.; b) 80 măsuri cucuruz în bômbe la 1 fl. 20 cr. 96 fl.; c) 4 măs. fasole=8 fl., apoi, quartir liber și 8⁰ lemne.

Doritorii de a ocupă una din aceste stațiuni, au a și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigôre la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, în 18 Iuliu, 1889.

Romul de Crainie,
protopresbiter

Nr. 202.

[105] 3—3

CONCURS.

Pe basa aprobărei Venerabilului consistoriu archidieceșan dela 11 Iuliu a. c. Nr. 4584 B. se publică concurs pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericescă gr. or. Petroșeni de clasa a III-a, în protopresbiteratul Abrudului, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Acest post este împreunat cu următoarele venite.

1. Venitul cimiteriului și a unui fânaș de 4 caré de fân . . . fl. 28.—

2. Dela 120 familii câte una ferdelă (16 cupe) cucuruz sfârmit . . . fl. 120.—

3. Dela înmormântări 1—7 ani 1 fl.; și dela 7 ani în sus la 7 fl. . . . fl. 78.—

4. Dela cununii la 3 fl. fl. 24.—

6. Dela botezuri și apă de mōșă . . . fl. 12.—

6. Dela botezul Domnului . . . fl. 36.—

7. Dela sfințirea paști lor . . . fl. 9.—

8. Dela alte funcțiuni bisericesci . . . fl. 94.—

Suma fl. 401.—

Doritorii de a ocupă acest post se și substernă concursele cu documentele cerute de legile în vigôre până la terminul convenit la

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Abrudului.

Abrud, 18 Iuliu, 1889.

Romul Furduiu,
adm. protopresbiter.

Nr. 328—332.

[98] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în mai jos numitele comune din tractul protopresbiter al gr. or. al Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Brețcu, postul al treilei învățătoresc cu salariu a) 200 fl. din fonduri, cassa comună și repartitiune, b) 50 fl. din venitul cantoral având reflectanții a sêvêrși funcțiunile can-

torale în fie care a treia săptămână, c) quartir liber și lemne.

2. Chezdi-Mărtănuș, postul învățătoresc împreunat cu cantoral cu salariu de 200 fl. și anume: a) 150 fl. încassândi din repartitiune prin epitropia parochială, b) 50 fl. din a treia parte a venitului stolar, c) quartir liber în edificiul scôlei și 2° lemne.

3. Zagon, postul învățătoresc împreunat cu cantoral cu salariu de 260 fl. și anume: a) 200 fl. plătinđi în rate trilunare de epitropia parochială, b) dela 60 familii câte o povară de lemne din care se se încaldescă și scôla 30 fl. c) venitul cantoral computat în 30 fl. și quartir liber.

4. Telju, postul învățătoresc împreunat cu cantoral cu salariu de 230 fl. și anume: a) 184 fl. din repartitiune și naturalii, b) 16 fl. din arênda unui agri, c) 30 fl. venitul cantoral și quartir liber în edificiul scôlei.

5. Vama-Buzău, postul învățătoresc împreunat cu cantoral cu salariu de 200 fl. și anume: a) 165 fl. încassândi din repartitiune prin epitropia parochială, respective colectorul de dare după 5% de dare, b) 35 fl. venitul cantoral și c) 10 poveri de lemne și quartir corăspunđătoriu în edificiul scôlei.

Reflectanții la vre-unul din aceste posturi și vor așterne cererile concursuale, instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termin deschis, având a se prezentă mai înainte în biserică spre a și arăta desteritatea în cântările rituale și tipic.

S. Sânciorgiu, 6 Iuliu 1889.

In conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

Nr. 495.

[104] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa III-a Muncel cu filia Fălcușă, se escrie prin această a treia ôră concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. În materia Muncel:

1. Porțiune canonică, constă-tore din 3 jugere 1014⁰ grădina (intravilan) plantată întrégă cu pomi, 6 jug. 1299⁰ agrii, 11 jug. 1096⁰ liveți și 544⁰ pășune.

2. Câte o ȕi de lucru cu palma dela 30 case.

3. Stolele usitate.

4. Molitva la Botezul și Invierea Domnului câte 10 cr., ér la Nascerea Domnului câte o cupă de fasole dela fie-care casă.

5. Alte remunerațiuni împreunate cu serviciu intern și estern bisericesc.

II. În filia Fălcușă:

1. Dela 50 case câte o ferdelă mare (20 cupe) de cucuruz sfârmit.

2. Tot dela atâtea case câte 2 zile de lucru cu palma.

3. Stolele usitate, cari atât în filia cât și în materă se pot află dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

4. Pentru molitva la Botezul și Invierea Domnului câte 10 cr., ér la Nascerea Domnului câte o cupă de fasole dela fie-care casă.

5. Remunerațiunile îndatinat pentru serviciile interne și externe bisericesci.

Tôte aceste venite din materă și filie dau un venit anual sigur de 250 fl.

Doritorii de a ocupă acest post sunt poftiți a și substernă petițiunile concursuale instruite conform prescrișelor statutului organic și a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiter. în terminul deschis. Dees, 5 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiter al tractului gr. or. Dees în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Teodor Herman,
protopresbiter.